

Гле какве необичне сведоке о Свом Васкрсењу изводи (Господ) пред нас, пред лице рода људскога. Кога? Блуднице!... - Ево жене Самарјанке, - шест мужава променила, и њу Господ начинио Апо столом и сведоком Своје Божанске силе, Свога Васкрсења.

Чули сте данас Свето Еванђеље. Спаситељ уморан од пута долази на студенац, жена Самарјанка долази по воду. Међу њима се развија разговор божанствен и чудан. Спаситељ жени Самарјанки открива тајну Свога доласка у свет, тајну *Живе Воде*? Око нас људи све мртво. Зачудила се жена Самарјанка: „Ка ква је то вода?

Дај ми те воде, Господе, да више не жедним, да

више не долазим

на овај студенац.“

„Ја ти говорим

о води

Вечнога Живота,

води живој... која тече у Живот Вечни“.

И Он је с правом рекао:

„Ко је жедан нека дође к мени и пије, и из његовог ће тела

потећи реке воде живе“

и однети га у Живот Вечни.“

Под водом живом Господ је разумео Духа Светога . И кад је њиме напојио свет, кад је Дух Свети сишао на Свете Апо столе, тада су људи почели заиста да пију

воду живу,

воду која лечи од смрти, воду која одгони сваку смрт, воду која даје Бес мртност и Живот Вечни.

Осетила је жена Самарјанка да пред собом има Пророка, и узбуђена и збуњена она одговори на Његове речи: „Знам, то што ти говориш нама ће објавити *Месија*, Спаситељ, *који треба*

да дође у овај свет

“

И Спаситељ онда одговара:
„Ја сам Који говорим с тобом“

Пазите браћо, жени блудници казује Господ тајну Своје Личности. Никоме до сада није тако објавио и ка зао Себе:

„Ја сам Који говорим с тобом“.

Какво тврђење и нео бично и страшно! Самарјанка је осетила да се нешто велико збива са њом и у њој. Потрчала је у град да јави људима ту вест:

„Ево човека који ми каза све што сам учинила.“

Да није то Христос, да није то Спаситељ, да није дошао у овај свет Он? И кад они наилазе и кад дођоше, осетише и сами Кога имају пред собом. И молише да остане два дана са њима. И остаде два дана у разговору и беседи са њима. И кад сврши беседе са њима, они рекоше Самарјанки:

„Не само због твоје беседе ми верујемо

сада у Њега да је Он заиста Спаситељ света,

него сами чусмо и поз насмо да Он јесте Спаситељ свеша“

Тиме је почело Еванђеље жене Самарјанке. Шта се дешава са њом? Жена блудница... Она, она је запамтила ове чудне речи Спаситељеве, почела да Га прати, поверовала у Њега, оставила све и постала Апостолом, почела путовати по свету и проповедати Христа као Јединог Бога и Спаситеља света. Не само она, и пет сестара својих она је обратила Христу. Све су постале исповедници, све постале Апостоли. И њена два сина, Виктор и Јосија, ето нових Апостола, нових Мученика за Хри ста. А она, бивша блудница на челу свију њих!

Шта Господ ради, шта то ради са људима дошавши у овај свет? Он царинике, Он највеће грешнике претвара у Апостоле. Каква је то сила, шта је то? Ко је то? Ко је Исус из Назарета? Гле, рибари галилејски постали мудрији од свих философа и му драца свих светова. Ко им даје ту силу? Шта се то збива са ро дом људским? Ко је то ушао међу нас? Ко то тако изгони на бујице све демоне и ђаволе из људскога света, из људске душе, из људскога срца? Шта се то збива и с тобом, и са мно, и са сваким људским бићем?

Гле, Христос је ту међу нама. Бог постао човек и, ето, даје нам Божанске силе. Васкрсли из мртвих, победио смрт, послао Духа Светога, ту небеску Божанску силу која препорађа људе, преображава их из највећих грешника у највеће праведнике, од блудника прави Апостоле, од простих рибара прави највеће Философе. Од свакога грешника који се каје прави праведника, од деце ствара Мученике, од нејаких жена ствара Исповеднике. Заиста се нешто ново збива са нашим земаљским светом. Заиста,

нико није тако страшну револуцију створио у роду људском као Господ Христос. Људи говоре о револуцијама, хвале се покољима, хвале се Џингис-кани, Тамерлани, Хитлери, убице рода људског!

Гле, чудесни Благословни Господ Христос донео све Божанске силе, донео на дар човеку Живот Вечни, донео Истину Вечну, Правду Вечну, Љубав Вечну, Добро Вечно, све Божанско спустио на земљу, снео међу нас људе и све нам то даје забадава. Васкрсли Христос *умртва смрт и дарова Живош Вечни роду људскоме* ! То је рефрен, то је припев свих богослужења, свих молитава ових великих Светих Дана, јер Ускрс траје четрдесет дана. И данас та сила није бајка, није измишљотина, није пењање, није сан. Ево сведока. Ево жене Самарјанке, бивше блуднице коју је сила Христова преобразила у Апостола, у Светитељку, у Мученицу. Ко је то највећег гонитеља Христове Цркве, славног и ученог Савла младића у Павла преобразио? Ко? Та Божанска сила Господа Христа, Васкрслог Господа, Који влада и небом и земљом, влада људском душом и очишћује људску душу од свакога греха, од свакога зла и од сваке смрти и од свакога ђавола. Ко то може у свету људском учинити, ко подарити човеку, ко роду људском? О, нека умукну такозвани научници, философи, војсковође, цареви, краљеви, и моћници, и силници, насилници, тирани овога света! Шта нам дају - шта? шта?! На златном тањиру отров смрти, место Раја - пакао.

Гле, Благословни Господ кротко хода између грешних људи, хода по овој земаљској болници, сав је свет овај за Њега болница. Сви су људи пред њим болесници, јер сваки који грех чини болује од греха, болесник је греха. Авај, не само да је болесник греха, него болесник смртни, болује на смрт! Сваки човек умире. А Он, Господ, даје Бесмртност и Живот Вечни. Ето, браћо, то је та сила која држи Хришћанство и данас, и држи до Страшног Суда. То је та сила која побеђује све насилнике и гони теље Христа у овоме свету. То је та сила која је слабо женско биће, каква је била Самарјанка, грешница и блудница, понела у овај свет вером у Господа Христа и она, осећајући себе бесмртном и вечном по дару Христовом, неустрашива је била пред царевима овога света, пред гонитељима овога света. На смрт гледала је као на сан, као на паучину, јер њен је Живот Вечни. Осетила је она истину Христових речи: *„Који верују у мене имају Живот Вечни“* . Осетила је истину Христових речи: „*Који верују у мене неће умрети никада*“.

Имаш веру, гле, ти си јачи од смрти, јер си јачи од греха. А кад си јачи од смрти и од греха, јачи си од свакога ђавола, који је једини творац греха и смрти. Такав је Господ Христос - васкрсава из греха, а грех је духовна смрт. Ти осећаш себе бесмртним, ти осећаш да си вечно биће и на људе гледаш као на бесмртну браћу у овоме свету. Ти на њих гледаш као на своју браћу са којом ти живиш у овоме свету. Како им онда можеш чинити зло? Твоја вечна браћа, сваки човек твој вечни сабрат. Сви ми идемо у онај свет

да би тамо наследили Живот Вечни. И овоме свету живимо као бесмртници, живимо Господом Христом, Који је победио смрт и излио у срца наша васкрслу Божанску силу која васкрсава из сваке духовне смрти, свакога греха. Тако је Он поколења и поколења рода људског привлачио Себи том Божанском силом, Васкрсењем Својим, тиме што је Он вечно жив. Кроз сваког Светитеља Себе јавља у свету, кроз сваког хришћанина. Сваки Светитељ је сведок Христов.

Ето, данас Света Црква слави после Ускрса месец дана, слави Свету Фотину - то је жена Самарјанка. Фотина се звала. Слави бившу покајану и преображену блудницу, блудницу преображену у Апостола и у Мученицу. Њено Житије чудесно и дивно, поновљено Христово Еванђеље за нас, свакога од нас.

У време цара Нерона, године шездесет шесте, настаде велико гоњење на хришћане. Пошто под царем Нероном мученички пострадаше Првоврховни Апостоли Петар и Павле, гони тељи са великом ревношћу стадоше трагати за ученицима ових Светих Апостола и убијати их. Тада ова Света Фотина, жена Самарјанка, са сином својим Јосијом, налазаше се у граду Картагени у Африци, и веома смело проповедаше Еванђеље Господо да Христа. А старији син Виктор беше тада у рату против Арапа, који беху заратили на Римљане. И показа велику храброст и однесе победу над Арапима, због чега га цар Нерон произведе за врховног војсковођу. Но не знајући да је Виктор хришћанин, цар га посла у Италију у Малој Азији, са наређењем да гони хришћане. Кад за то чу кнез Севестијан, рече Виктору: „Војводи, ја засигурно знам да си ти хришћанин и да су твоја мајка и твој брат Јосија такође хришћани, пошто су били пратиоци погубљеног Апостола Петра и Павла“. Виктор одговори: „Ја ћу чинити вољу Небеског и Бесмртног Цара Христа, а за наредбу земаљског цара Нерона да гоним хришћане нећу ни да чујем“. Кнез на то рече: „Ја ти, брате, као прави пријатељ саветујем оно што је корисно по тебе. Хтеднеш ли да судиш хришћанима и да их мучиш, знај да ћеш угодити цару и добићеш имовину хришћана. Пиши својој мајци и своме брату да тако слободно не уче Јелине незнабошце да се одричу своје отачке вере, да не би теби претила опасност због њих. А потајно будите хришћани до миле воље“. Тада Виктор овако одговори: „Не, не дао Бог да учиним то што ми ти саветујеш: да гоним хришћане еда би се дочепало њихове имовине, или да саветујем мајци и брату да не проповедају Христово Еванђеље и да не проповедају да је Он Бог. Не, никада! Штавише, ја сам бићу проповедник Божанства Христовог, као што су и они“. На то кнез рече: „Ја ти саветујем оно што је корисно за тебе, а ти размисли шта ћеш чинити“. Рекавши то кнез истога тренутка ослепе и од страха ховитих болова у очима паде на земљу не дајући гласа од себе. Тада га присутни узеше и однеше у постељу. И он остаде у постељи три дана, не проговоривши ни речи. Тек четвртога дана он стаде громко викати да је хришћански Бог Једини Бог. Виктор дође код њега и упита га: „Откуда таква брза промена код тебе“? Он одговори: „Христос ме зове, преслатки Викторе“. Тада га Виктор упутује у истине (хришћанске) вере. И кнез би крштен, а када је излазио из Свете Купељи, из крстионице, онда му се очи отворише и он прослави Бога. А гомила Јелина, који видеше то чудо, уплашише се да се и

њима нешто слично не деси, и отидоше к Виктору те се и они крстише.

После тога дође до Неронових ушију глас да врховни војсковођа Аталије Виктор и кнез Аталије Севастијан проповедају науку Апостола Петра и Павла и многе Јелине приводе вери у Христа, и да мајка војсковођина, Фотина, са сином својим Јосијом, ради то исто у Картагени. То силно наљути Нерона и он одмах посла војнике да по Аталији похватају све хришћане, и људе и жене и да их доведу пред њега. А овима се јави Господ Христос говорећи: „Ходите к мени сви који сте уморни и оптерећени, ја ћу вас одморити. Не бојте се, ја сам с вама и Нерон ће бити побеђен заједно са својим сарадницима.“ А јави се Господ и Виктору и рече му: „Од данас ће ти име бити Фотин.

(Фотин

значи онај који зрачи небеском

светлошћу,

зрачи Христовом Светлошћу. Отприлике на српском Фотин значи

Светозар.

Јер си многе просветлио и привео мени вером, Севастијана покренуо на мучеништво и блажен је остао до краја“. Рекавши то Господ изиђе на Небо.

А би и Светој Фотини откривено од Бога оно што је имало да се догоди. Она је са много хришћана отпутовала из Картагине, допутовала у Рим, и стаде проповедати Христа. И узбуни се сав град говорећи: „Ко је ово што допутова овде са толико људи? Ко је ово што тако смело проповеда Христа“. Уто војници доведоше у Рим Светитељкиног сина Фотина, односно Виктора, и кнеза Севастијана. А Света Фотина, пре тога изађе пред цара Нерона са сином Јосијом и хришћанима. Гледајући их цар Нерон упита: „Због чега сте дошли к нама?“ - Светитељка одговори: „Да те научимо вери у Христа“. Тада присутни великаши саопштише цару да су доведени кнез Севастијан и Војвода Виктор, који су се одрекли богова. Цар нареди да их уведу. И кад они изађоше пред цара, он их упита: „Шта то чујем о вама?“ Свети одговорише: „То што си чуо о нама, царе, истина је“. А цар, гледајући крвнички, рече им: „Одреците се Христа или ћете љутом смрћу бити уморени“. А Светитељи подигавши очи к небу одговорише: „Не допусти, Христе Царе, да се одвојимо од вере и љубави Твоје“. Затим цар упита Свете: „Како се зовете?“ Света Фотина одговори: „Ја, прва сестра, зовем се Фотина. Тако ме је назвао Исус Христос, Бог мој. Друга моја сестра зове се Анатолија, трећа Фота, четврта Фотида, пета Параскева, а шеста Киријакија. А синови моји први се зове Виктор, коме је Господ мој Исус Христос променио име и назвао га Фотин, а други који је са мном зове се Јосија.“ - Тада цар Нерон упита: „И ви сте сви сагласни да останете да умрете за Назарећанина?“ Светитељка одговори: „Сви ћемо ми из љубави према Њему умрети, радујући се и веселећи се“. Тада нареди цар да им чекићима размрскају зглобове на прстима руку. И одмах се донесе наковањ, Светитељи метнуше на њега руке и слуге стадоше да ударају чекићима по њима, и удараху их непрестано од девет до дванаест сати. И три пута се слуге изменише лупајући чекићима по рукама Светих, али Светитељи не осећаху уопште никакве болове, нити им се руке размрскаше. Цар се збуну и нареди да се Светима

одсеку руке. Слуге им одмах свезаше руке, положише их на наковањ и седам пута удараше сабљама по рукама, али их не могаше одсећи, већ сами клонуше и попадаше као мртви. А Света Фотина, видећи да их благодат Божја сачува неповређене, радујући се говораше: „*Го спод је помоћник мој и не бојим се, шта ће ми учинити човек*“. Цар беше у недоумици и стаде размишљати на који начин и каквим средствима да победи ове Светитеље. И нареди да мушкарце вргну у најмрачнију тамницу, а Свету Фотину и њене сестре да одведу у златно одељење његове палате и да тамо наместе седам златних постеља и седам златних столица и астал, и да се поређају пред њима многе драгоцености, и зла тоткане хаљине и златни накити и појаси. Затим нареди цар да жена његова Домина са дворкињама својим оде код ових сестара и разговара с њима. А Света Фотина угледавши Домину рече јој: „Радуј се, невесто Христова“. А Домина јој рече: „Радуј се и ти, госпођо моја Фотина, буктињо Христова“. Чувши из уста Домине име Христово, Света Фотина се обрадова у Господу и загрливши Домину пољуби је. Затим поучи истинама вере њу и сто њених дворкиња и све их крсти, и Домини про мени име и назва је Антуса, а њену прву дворкињу назва Сте фанида. Онда Света Антуса одмах нареди да се раздаду си ротињи све драгоцености и златоткане хаљине и златни накити и појаси што беху златом везени. Када за то сазнаде цар Нерон силно се разјари и нареди да се седам дана загрева огромна пећ и у њу убаци Света Фотина и сви они што су с њом, и људи и жене. То би учињено, и Светитељи осташе у ужареној пећи три дана. Тада мучитељ мислећи да су изгорели, нареди да се отвори пећ и остаци костију изгорелих Светитеља баце у реку. А када отворише пећ они обретоше, о чуда! све Свете здраве и неповређене и видеше да их се ватра коснула није. Ка да ово необично чудо видеше и чуше житељи Рима, удивеше се и многи славише Бога. А цар Нерон, будући потпуно неразуман, нареди да се Светим Мученицима да смртоносни отров. И би позван мађионичар Лампадије да спреми отров. Света Фотина прва узе отров и рече мађионичару: „Не би уопште требало да из твојих руку узмемо отров и пијемо пошто си не чист, али да би ти, о царе, и мађионичар који је спремио овај отров, познали силу Христа Бога мог, ја ћу прва попити отров у име Исуса мог, а после мене попиће отров и остали сви што су са мном“. И сви испише отров, али он ниједном не нашкоди. Видевши то, мађионичар се запрепасти. Затим, посматрајући Свету Фотину, рече јој: „Имам други отров много јачи од овог који пописте, и ако ви и њега попијете и он вам не нашкоди, онда ћу и ја поверовати у Христа вашег“. Када сви испише тај отров и никоме се од њега не деси никакво зло, тада мађионичар дохвати своје мађионичарске књиге и баци их у огањ, и ве рова у Христа и крсти се, и доби име Теоклит. Цар нареди да Теоклита одмах издвоје од осталих Мученика, да га изведу ван града и мачем му одсеку главу. И тако пре других Мученика по страда незаборавни Теоклит и доби од Господа бесмртни венац.

А осталим Светим Мученицима и Светој Великомученици Фотини нареди цар да се пресеку жиле. Када то би учиње но, Светитељи се ругаху цару и његовим боговима. Тада он неваљалац нареди да Света Фотина и остали с њом пију расто пљено олово, врело олово и сумпор, и да им се то и у уши на лије. Али, и то није могло нашкодити Светитељима. И они рекоше: „Благодаримо ти, Господе Боже наш, што си нам помоћу олова срца росом оросио, јер су нам била гладна и жедна“. Тада цар Нерон, зачуђен и

пренеражен, нареди да Светитеље обесе, па да их муче и стружу цело тело и буктињама пале. Али, Светитељи се мољаху и Божјом благодаћу показаше да су јачи од ових мучења. Бесан Нерон нареди да се помеша... (Реч нејасна на траци. - Прим. уредн.).. и најјачи оцат, и то Мученицима да да пију. Попивши то, Свети говораху: „Оцат овај твој, о царе, слађи нам је од меда“. Бесан због тога тиранин нареди да се Светитељима ископају очи и да их онда баце у мрачну тамницу пуну змија и шкорпија. И гле чуда! Све змије и шкорпије поцркаше, а тај моћни смрад се претвори у мирис и тамничка тама у најблиставију светлост.

Тада се Христос јави Светима и рече им: „Мир вам!“. Ухвативши Свету Фотину за руку, рече јој: „Ја сам стално са вама, не бојте се, него се непрестано радујте“. И док Господ говораше са очију њихових спаде као крљушт и сви прогледаше и угле давши Господа поклониле Му се. А Господ, благосиљајући их, рече им: „Будите храбри и јаки“, и изиђе на Небо. Безбожни Нерон остави Свете Мученике у тамници три године да би та ко у тешким мукама скончали живот горком смрћу.

После три године, посла цар да му из тамнице доведу једног његовог дворјанина, кога он тамо беше затворио. Када по слани војници дођоше у тамницу, видеше Свете Мученике здраве и крепке и радосне, и да ослепели Галилејци опет виде и да су здрави, и да им тамница блиста од светлости, и да ди вно мирише, и да се претворила у дом Божји, у који се стичу Јелини, слушају проповед Мученика о Христу, и верују у Ње га. Чувши то цар се запрепасти и посла слуге да му доведу Мученике. Кад их доведоше, он им рече: „Не издадосмо ли вам царску заповест да не проповедате Христа у овоме граду? Како онда налазећи се у тамници, ви проповедате Христа. Знајте да ћу вас због тога подвргнути многим и великим мукама“. А Свети му одговорише: „Чини што хоћеш, јер ми нећемо преста ти да проповедамо Христа, Који је Истинити Бог и Творац свега“. Разјарени цар Нерон нареди да их распну стрмоглавце и да им три дана бију тела жилама, све док им се кости не по распадају. Пошто то би учињено, цар нареди да остану на кр стовима још четири дана. А када петог дана дођоше мучитељи да виде да ли су Мученици живи, видеше их на крстовима и тог тренутка сви ослепеше. Уто Анђео Господњи сиђе с неба и скиде Светитеље с крстова, и поздравивши их остави их здраве. Света Фотина за слепе мучитеље помоли се Богу и они од тад прогледаше. Због тога повероваше у Христа. Кад за то чу цар Нерон, ухвати га бес и он нареди да Светој Фотини одеру кожу. Док су то радили, Светитељка је псалмопојала говорећи: „*Господе, искушао си ме и познао си ме*“

Пошто је одраше жи ву, бацише је у бунар. А Светом Севастијану и Јосији и Фоти ну одсекоше цео труп, па их онда затворише у једно старо ку патило. Тада изведе Нерон преда се свих пет сестара Свете Фотине и нареди да им прво одрежу дојке, а затим да им одрежу жиле. Када целати хтедоше да вежу Свету Фотиду, че тврту сестру, пре но што би почели да јој деру кожу, она то не допусти, већ сама јуначки стајаше док јој не скидоше кожу. Цар се удиви њеном јунаштву и храбрости, али га то још више наљути, те

он звероподобни измисли за Свету Фотиду још страшније и ужасније муке. Нареди да у његовој башти савију врхове два висока дрвета и да на њих вежу Свету Фотиду, па да онда пуне врхове да се опет врате у своје првобитне положаје. Када то урадише, Света Фотида би рашчеречена на две половине и душу своју преда у руке Божје. Потом нареди цар да свим Светим Мученицима одсеку главе. Свету Фотину да изваде из сувог бунара и да је вргну у тамницу. Њу веома ожа лости што остаде сама и не увенча се заједно са осталим Све тима. А због тога она мољаше Бога за то. Због тога Бог јој се јави и, осенивши је три пута знаком чеснога крста, испунивши је радошћу, учини је потпуно здравом. Пошто је много дана славила и благосиљала Бога, она предаде душу своју у руке Његове.

Ето, а у календару само стоји: „Света мученица Фотина“. А иза тих неколико речи, иза имена, ево какво страдање за Господа Христа, каква слава, каква сила, каква моћ! Побеђена је смрт - то осећаш из Свете Фотине и сваког Мученика Христовог.

Ми владамо Животом Вечним, владамо Бесмртношћу. Чо вече хришћанине - бесмртан си! Ти си већ у ономе свету иако телом живиш у овоме свету. Смрт је за тебе умртвљена. Ми празнујемо умртвљење смрти верујући у Васкрсење Господа Христа и славећи Њега Васкрслог. Он, Васкрсли Господ, кроз сваког Светитеља казује нам Своје чудесно Еванђеље Бесмртности. Кроз сваког правога хришћанина тврди нам да је човек вечан, да је човек створен за вечност, за бесмртност. Да је човек створен да из овог света пређе у онај свет душом у тренутку телесне смрти, а у дан Страшнога Суда и телесно ће васкрснути и спојити се са душом и наследити вечно Царство Небеско.

Ми хришћани данас, када се Хришћанство гони, као некад у време Нерона, имамо безброј примера за собом, безброј побе дника смрти, безброј правих јунака, истинских јунака бесмрт ника. Јер само је бесмртник истински јунак. Сваки такозвани јунак кога смрт уништи, браћо моја, није јунак. Ми хришћани знамо за једну истинску победу на овој планети што се Земља зове, на овој Пепељуги у којој се људи даве у муљу сласти и у пепелу страсти, ми знамо само за једну победу, истинску победу ду, победу над смрћу коју је однео Господ Христос васкрснувши из мртвих и даровавши нам Живот Вечни. Он, Једини Победник, и ми за Њим исто тако непобедиви победници, победници греха, смрти и ђавола.

Христос воскрес! Ваистину воскрес!

Текст преузет из књиге:
Преподобни Јустин Ћелијски,
ПАСХАЛНЕ БЕСЕДЕ,
Београд, 1998.